

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

24. Conatus ad extirpationem Sinis Ricciu[m] fortunati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

non multo post à summo Pontifice, à quo non pridem Cardinali auditus fuerat, Romam accersitur: sed quibus de legatione mandata fuerat deliberatio tam multa visa sunt obstare, ipseque Pontifex tot ex diffidio Principum distinebatur curis, vt de Sinis & legatione agi desitum sit; Salernum Ruggerius sese receperit vbi anno 1607. Maij vndecimo diem clausit extremum, senectute haudquaquam ingloria, cum etsi aditus Euangelij Ministris non patefecerit in Sinas, calles tamen recluserit aliquos, nec vltius aliud ex eo Deus poposcerit.

Riccio interim Sciaochini strenuam operam locanti, cum Almeida Socius Macao aduenisset, grauiissima omnium tempestas à Seniorum Collegio statim incubuit: Est hic ordo Senum qui annos à puero virtute ardua, & perpetua æquarunt, cunctisque notissima; qui ne ipsi vnquam in ius vocati sunt, nec cuiusquam nomen vnquam detulerunt: qui raro denique vitæ innocentiæ, & constanti exemplo in id Collegium adsciti, etiam à Magistratibus obseruantur; gaudent ceremoniis, habitu, notaque dignitatis, Patres Patriæ habentur, eiusque incolumitati, ea integritate inuigilant, vt tribunalia etiam suprema, contra sensum ipsorum vix vnquam pronuntient. Hi ergo nouum ex aula Pechinensi, Inspectorem Prouinciæ, Mandarinum prolixo libello Quancei conueniunt, quo Patrum exilium tam confidenter flagitabant, vt decretorio Rescripto statim crederent exportandos, quod integritatis fama sibi multum placeret Inspector, & tenacitate iuris inexorabili; nullum autem ius esset sanctius immunitate regni ab omni Extraciorum contagio. Tradidit Riccius libelli totius apographum, quo religione officij præmissa qua obligari se aiebant, communibus periculis cauere, aduersum externos pro seueritate legum, & maiorum vehementissimè declamabant, & exaggerabant legationem illam nupetram Loyolæ sectam, & quotidianos vrbis Macai progressus, paulatimque succrescens ab Externis, totius imperij discrimen; Macaum vlcus esse in membrorum extemis; Sciaochinum abscessum in pectore, posse illius remedium differri; huius in cor ipsum grassantis, non posse. Expulsionem Patrum, toti Prouinciæ, non fore minus vita ipsa caram. Hæc prope lethali exitio, à tantæ auctoritatis hominibus intento, nullum præsentius Valignano succurrit auxilium præter assiduas apud Deum preces, spontaneas pœnas, & sacrificia quæ nostris Macai indicta, Deus pro sua benignitate rata fecit. Inspector Prouinciæ Mandarinus iudicem in hac causa dixit, Prouinciæ eiusdem Aitauum, classis maritimæ, & Externis Præfectum; cognitionem causæ Aitauus Gubernatori Metropolis Quanceensis commisit; hic Gubernatori Sciaochinensi; qui tunc absens suo mandauit Vicario litem instrueret, singulisque obiectis suam curaret certam, veri, aut falsi lucem. Dies Riccio dicitur, & satisfacit quidem tunc verbis ad omnia; post verò defensionem scripta & valida; cuius æquitatem iam per se tam claram habebat Vicarius, vt Senes Quanceenses acerbè inculsaret, credulitatis ni-

S.

24.
Conarus ad
extur è Sinis.
Ricciū for-
tunati.

raia, & praesidentia qua se vltro in res Sciaochinensium intrussissent, digesta solennibus formulis omni lite, quae praeter nostrorum commendationem, & innocenciam nihil potuerat probare, pronuntiatum in eorum laudem, exploduntur calumniae aduersariorum; Lincitanus ipse Vicario iudex superior, subscribere sententiae voluit, adiuncta etiam nostrorum laude, quos tantum aberat ut pelli regno decerneret, ut etiam Patri Almeidae, sedem in eo stabilem confirmaret, vetaretque acta causa huius illi Aitao vel Gubernatori exhiberi, quibus praetermissis, ut esset aegrius aduersariis nostrorum, iussit recta ipsum ad Prouincia inspectorem perferri qui suo illa Chirographo munivit: quo euentu tam supra spem fausto rependit Deus Riccio Quanceensium odia, benefico affectu Mandarinorum Sciaochinensium, & quotquot illac mutatis Prouinciis transibant; hinc eo tunc nihil minus aduertente conciliatus nostris in alias Prouincias aditus, in quibus Pimpitalos, Scilanos, Lincitanos, Proreges, aliosque supremae notae Magistratus experiebantur beneuolos & patronos, quod essent pridem Sciaochini Riccio addicti, eiusque morum sanctitatem, & eruditionem plurimum adamassent, nec facile apparet cum cum Schiaochini aduersum perditos improborum conatus retinuerit tandiu, nisi ut per eum praesidia fidei Christianae variis in Prouinciis frueret, quibus bono demum numero paratis, laxauit rabidis inimicorum contentionibus habenas ut Sciaochino illum eiicerent.

25.
Riccius vir-
tus, comitas,
Doct. in
transiuit
illi concilia-
uit multorum
Prou. Man-
darinos.

Riccij aedes annis praeterfluens insternebatur continuo nauium vltro citroque comiteatu, quibus Mandarinum ad officia & negotia publica, vel capebendos, Magistratus vehabantur, horum nemo Riccium praeteribat, prius etiam illum adibant nonnulli quam ipsum Proregem, cumque illos vetaret dignitas priuatorum quemquam officij gratia visere, nisi Magistratu alicubi functum, eiusque insignia retinentem, inspicendi templi causam (quod nulla vetabat ratio) conueniendo Riccio praeterebant, vbi opportunè sub primos affatus, breuiter de Deo aliquid inferebat, ex quo illis semper magna de fide ac lege Christiana ingenerabatur opinio, maxime cum illam nostrorum moribus expressam cernerent; nec deerant qui soli ad eum postea redirent, ut de diuinis amplius cum eo agerent. His vero sermonibus, ansam dabant quaesita de Physicis, Ethicis, & Mathematicis, in quibus audito Riccio optassent illi esse discipuli, cum sibi antea de Magisterio illarum plurimum placerent: ex quo prudens haec erat eorum coniectura, fortioribus quoque legem Christianam argumentis fundari quam Sinarum sectas; cum praeter illorum scientiis, nostrae aded eminent. Ac ne istas putarent dotes esse Riccij priuatas, sed nostri orbis sapientibus communes, complura iis inde exhibebat, solerter laborata, & ingeniosius inuenta; tabulas doctae manus, machinamenta horaria rotis intenta mobilibus, & eiusmodi alia quae liberalis amicorum, & pia caritas ad eum miserat, vsus illic maiores vulgaribus habitura; ex quibus